

Automatische indexering beschermt koopkracht

De automatische indexering van de lonen wordt vanuit diverse hoeken onder vuur genomen. Toch is het systeem van levensbelang om de koopkracht van werknemers en uitkeringstrekkers te beschermen.

Bedreigd

Aanvallen op de index zijn niet echt nieuw. Al sinds de jaren '80 van de vorige eeuw wordt de automatische loonindexering met regelmatige tussenpauzen onder vuur genomen door de werkgevers. Het systeem is daardoor al meer dan eens vertimmerd op maat van de werkgeverswensen. Tussen 1982 en 1986 werden drie indexeringen overgeslagen door de zogenaamde 'indexsprongen'. In 1994 verdwenen een aantal producten, waarvan de prijs snel steeg, uit de indexkorf. De 'gezondheidsindex' die daardoor ontstond, hield geen rekening meer met tabaksproducten en autobrandstof.

Recentere bedreigingen waren de 'all-in akkoorden'. Die haken afgesproken loonsverhogingen vast aan de index. Als die te sterk stijgt, worden andere loonsverhogingen teruggeschoefd...

Nooit echter was de druk op de index zo sterk als nu. De werkgevers hebben via hun lobbymachine nu ook de Europese beleidsvoerders aan hun kant gekregen. Het 'economische convergentieproject' wil de automatische indexering weg. De loonkost voor de bedrijven moet dalen. Dat de rekening voor de stijgende levensduurte op die manier betaald wordt door werknemers en uitkeringstrekkers, is blijkbaar minder van tel...

Is automatische indexering van de lonen nog wel nodig?

Alleszins! Het is het enige systeem dat de koopkracht van werknemers in stand houdt. De bescherming die de index biedt, zorgt ervoor dat je inkomen mee stijgt met de levensduurte.

Voor de winkelkar die vorig jaar aan de kassa 100 euro kostte, betaal je dit jaar al makkelijk 103 euro. Als je loon dan niet wordt geïndexeerd, ben je eigenlijk 3% armer geworden. Gelukkig worden onze lonen dus vooralsnog wél aan de index gekoppeld, en stijgt je loon met hetzelfde percentage als de inhoud van die winkelkar.

Een fair systeem, dat de koopkracht op peil houdt. Europa zou er beter aan doen het systeem te veralgemenen in plaats van de afschaffing te eisen.

Wat als de automatische indexering wordt afgeschaft?

- De solidariteit neemt af. In sterke sectoren zullen werknemers wellicht nog afspraken kunnen maken om hun koopkracht te beschermen. Maar wie het ongeluk heeft in een minder sterke sector aan de slag te zijn, zal veel minder zekerheid hebben zonder een collectief solidair indexsysteem
- De armoede groeit. Als minimumlonen en sociale uitkeringen niet meer worden aangepast aan de levensduurte, dreigen mensen die van een laag loon, een pensioen of uitkering leven sneller in armoede te belanden.

- De economie valt stil. Zonder indexering krimpt de koopkracht van de bevolking. En dus ook de consumptie. Dat is slecht voor de economie, want bedrijven hebben natuurlijk klanten nodig, die hun producten willen en kunnen kopen...
- Nog meer besparingen. Ook het inkomen van de overheid en de sociale zekerheid daalt, want dat hangt af van de inkomsten van werknemers en bedrijven. En als de overheidsinkomsten dalen, moet er nog meer gesneden worden in uitkeringen en publieke diensten.

Het zou dus zeer onverstandig zijn om de automatische indexering af te schaffen. Veel slimmer is ervoor te zorgen dat de prijsstijgingen binnen de perken gehouden worden. Niet in het minst de energieprijzen, want uit onderzoek blijkt dat die goed zijn voor de helft van de inflatie! En bovendien stijgen de energieprijzen in België bijna twee keer zo sterk dan in onze buurlanden.

Afremmen van de index ... ook geen goed idee

Daar zijn verschillenden manieren voor. We kunnen, zoals in het verleden, opnieuw een **indexsprong** maken of **sleutelen aan de indexkorf**. Of de overheid kan een **maximaal indexpercentage** vastleggen. Op korte termijn zijn dergelijke maatregelen goed nieuws voor de werkgevers, die daardoor hun loonkost kunnen verlagen. Het lijkt ook goed voor de overheid die bespaart als werkgever én op de uitkeringen.

Maar op langere termijn is het nefast. Door de lagere koopkracht kunnen mensen minder consumeren en krijgen de bedrijven hun goederen en diensten niet meer verkocht. En ook de overheid ziet haar inkomsten uit belasting krimpen. Dus ook de overheid wordt armer, en moet besparen op haar publieke dienstverlening. En ook de sociale zekerheid zal wegens minder inkomsten moeten snoeien.

En de werknemers? Die betalen op korte én lange termijn de rekening: minder koopkracht, minder publieke dienstverlening en minder sociale bescherming...

Ook een **indexering van de nettolonen** biedt geen duurzame oplossing. Werknemers en werkgevers mogen daar dan goed bij varen, de overheid ziet wel inkomsten aan haar neus voorbij gaan. Met alle gevolgen van dien voor de collectieve dienstverlening...

All-in akkoorden zin al evenmin een oplossing. Vooral in zwakkere sectoren zou dit leiden tot koopkrachtverlies...

En wat een een **'sociale' index**, die grotere aanpassingen voorziet voor kleinere lonen? Klinkt natuurlijk goed. Toch is ook dat is niet onze keuze. Herverdeling van de rijkdom moet gebeuren via een rechtvaardig fiscaal systeem. De 'sociale' index is een eerste stap om het indexsysteem (= behoud van de koopkracht) te ondergraven.

**Om al die redenen zeggen wij:
handen af van onze index!**